

Transportinköp - varuägarens roll i omställningen till ett fossilfritt godstransportsystem

- Doktorandprojekt inom TripleF

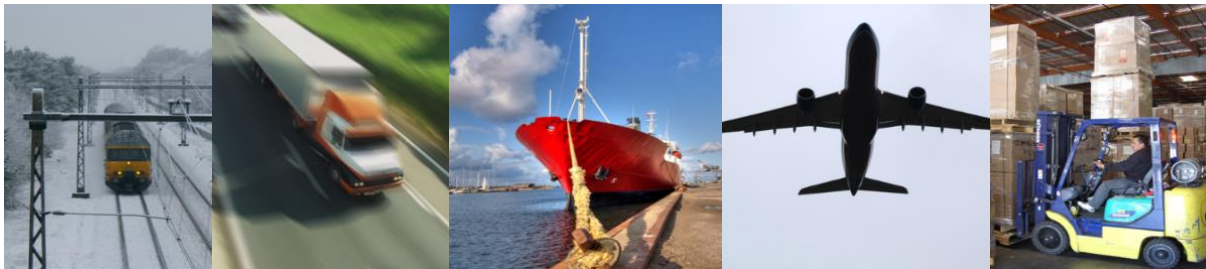
Javad Ghanei, IVL Svenska Miljöinstitutet/Chalmers

Dan Andersson, Chalmers

Linda Styhre, IVL Svenska Miljöinstitutet

Detta doktorandarbete är ett samarbetsprojekt mellan IVL Svenska Miljöinstitutet och Chalmers. Syftet är att öka kunskapen om företags målsättningar, processer, prestanda och kontext inom området transportinköp och hur dessa företag effektivt kan bidra till klimatomställningen. Det långsiktiga målet är att kunna utöva en påverkan på transportbranschens berörda aktörer för att bidra till godstransporters omställning till fossilfrihet.

Figur 1 Projektet genomförs i samverkan med Transportinköpspanelen. [Transportinköpspanelen i Northern LEAD | Chalmers](#)

Inköpta transporter utgör cirka 90 % av det totala godstransportarbetet i Sverige. Detta visar på den viktiga roll som transportköpande företag har i omställningen till ett fossilfritt godstransportsystem. Vid transportinköpet kan företag ställa krav, till exempel på alternativa bränslen och att fordon eller fartyg ska ha god miljöprestanda, samt anpassa sina servicekrav för att skapa förutsättningar för ökad fyllnadsgrad och bättre samordning mellan trafiklagen. Detta bidrar till ett effektivare och mer hållbart transportsystem.

I projektet har flera intervjuer, workshops och analyser baserade på kvalitativa fallstudier och enkätstudier genomförts som syftar till att belysa transportköpande företags processer, mål, prestanda och kontext. Resultat visar att det är viktigt att transportköpande företag målmedvetet hanterar transportinköpet både internt och externt i samverkan med åkerier och kunder för att minska transporternas växthusgasutsläpp. Att hantera beroendeförhållanden när det gäller resurser spelar en viktig roll i ökad transporteffektivitet. Detta innebär att transportköpande företag bör skapa gynnsamma förutsättningar för en högre grad av resursutnyttjande för sig själv, men även i samverkan med andra aktörer. Ett exempel är hur transportköpande företag ställer sina klimatkrav påverkar hur åkerier kan använda sina resurser, t.ex. lastbilar, effektivt. Ett annat exempel är samarbete med kunder för att minska antal leveranser och öka fyllnadsgraden. Resultatet visar även att miljöberäkningar för godstransporter har ökat bland transportköpande företag under senaste åren och att miljödata används mest för internt strategiskt arbetet. Detta visar på en ökad betydelse och engagemang för transportinköpsprocessen bland transportköpande företag.

Doktorandprojektet pågår till maj 2025. Läs mer om projektets resultat i Javad Ghaneis licentiatuppsats som publicerades i januari 2023: <https://research.chalmers.se/publication/534090>